

מנחות יא

"אמר ליה אביי לרבא כיצד קומצין"
פורים תשע"א

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף טז/א

"ויקח המן את הלבוש ואת הסוס" אזל אשכחיה דיתבי רבנן קמיה ומחוי להו הלכות קמיצה לרבנן כיון דחזייה מרדכי דאפיק לקבליה וסוסייה מיחד בידיה מירתת אמר להו לרבנן האי רשיעא למיקטל נפשי קא אתי זילו מקמיה די לא תכוו בגחלתו בההיא שעתא נתעטף מרדכי וקם ליה לצלותא אתא המן ויטיב ליה קמייהו ואוריך עד דסליק מרדכי לצלותיה אמר להו במאי עסקיתו אמרו ליה בזמן שבית המקדש קיים מאן דמנדב מנחה מייתי מלי קומציה דסולתא ומתכפר ליה אמר להו אתא מלי קומצי קמתא דיזכו ודחי עשרה אלפי ככרי כספא דידי

מהרש"א על מגילה דף טז/א

אזל כו' הלכות קמיצה לרבנן כו'. כל האי עובדא לא ידענא לו רמז בקרא ובקבלה היה בידם כל זה ופרש"י הלכות קמיצה דריש מענינו של יום כו' יום תנופת עומר עכ"ל וכ"ה במדרש ילקוט במאי עסקיתו א"ל במצות עומר כו' א"ל דשעורין כו' ע"ש אבל ממה שאמר בסמוך שא"ל מאן דמנדב מנחה מייתי מלא קומציה דסולתא כו' לאו אעומר נתכוונו שהרי לא בא בנדבה גם לא היה העומר סולת שהרי מן שעורים בא ויש לפרש שהפליגו לו בענין דיחיד המנדב מנחה שהוא קרבנו של דלי דלות אעפ"כ בזמן שבית המקדש קיים מתכפר בקומץ ממנו שנקרב וכמ"ש במנחה כתיב ונפש כי תקריב וגו' כאילו הקריב נפש וק"ל ולהכי עסקינן ביה גם עכשיו בביטול בהמ"ק כדאמרינן בפ' ג' פרקים בזמן שאין בהמ"ק מה תהא עליהן א"ל בזמן שקוראין לפני מעלה אני עליהם כאילו הקריבום וע"ז אמר מלי קמצא קמתא דיזכו שאתם עוסקים בה עתה דחי י' אלפי ככרי כספא דידי

ספר יערות דבש - חלק שני - דרוש יג

והנה מלבד החטא בעצם, היה חילול השם גדול, שישראל נהנו מסעודה שעשה על איחור בנין בית המקדש. ואמרו ^[יבמות קה ע"א] גבי בני עלי שהיה בידם חילול השם, בזבח ומנחה אינו מתכפר, אבל מתכפר בתורה. ולכך מרדכי למד תורה ברבים, ותיקן חילול השם הזה, ולכך צוה על אסתר שלא תגיד עמה, כי אז יתודע כי מרדכי

דודה ויעשהו המלך למלכו ויתבטל מדברי תורה, כדאמרינן [מגילה ט"ז ע"ב] שכאשר נעשה באמת משנה, פרשו ממנו סנהדרין, ולכך צוה אשר לא תגיד. ולכך אח"כ בפורים, אשר אמרינן בזבח ומנחה אינו מתכפר אבל מתכפר בתורה וגמילות חסדים, ליהודים היתה אורה, זו תורה [מגילה טז ע"ב], ומתנות לאביונים, זהו גמילות חסדים:

מסכת 'מנחות' דף סה/א

והיינו דתנן פתחיה על הקניין זה מרדכי למה נקרא שמו פתחיה שפותח דברים ודורשן ויודע בשבעים לשון

טעם: ומשלוח מנות איש לרעהו

מנות אפטר פרק ט הלוי

והר"ר יהודה בן שושן ז"ל כתב, ומשלוח מנות איש לרעהו כמו שהיה עניינם כאיש אחד להקהל כל אחד עם חברו, היפך איש צר ואויב לשון רמיה האומר עם אחד מפוזר ומפורד... עוד הוסיפו הפרזים על בני שושן ומשלוח מנות וגוי כי זה רומז כי הם באגודה אחת ובאהבה ואחוד ורעות, היפך מה שאמר הצורר מפוזר ומפורד.

תרומות סימן קיא הדישן

שאלת: בני ארם השולחים לחביריהם כפורים חלוקים וסדינים וכו"ג, יוצאים ידי משלוח מנות או לאו.

תשובה: יראה דאין יוצאים בהן, דנראה טעם דמשלוח מנות הוא כדי שיהא לכל אחד די וספק לקיים הסעודה כדינא. כדמשמע בגמ' פ"ק (מגילה ז, ב) דאביי בר אבין ורב חנינא בר אבין הוו מחלפים סעודותיהו בהדדי ונפקי בהכי משלוח מנות. אלמא דטעמא משום סעודה היא. ותו נראה דלא אשכחן בשום מקום דמיקרי מנות אלא מידי דמיכלי או דמשתי. וכן דקדק הרמב"ם בלשונו שכתב וחייב לשלוח שתי מנות של בשר או שתי מיני תבשיל או שתי מיני דאוכלים, ונראה דשתיים בכלל אכילה. ובמתנות לאביונים כתב מעות או מיני מאכלים. אלמא דגבי משלוח מנות סבר דווקא מידי דמיכלי.

פורים שמחה!!!
ממשפחת שווערד

מנחות יא

1. הגרי"ז על מסכת מנחות דף יא ע/א

בגמרא או קורט לבונה פסול, ופירש"י, וא"ת כיצד קומץ והלא לבונה על המנחה היא דכתיב כל הלבונה אשר על המנחה, וע"ש בתירוץ, והנה מוכח מדברי רש"י דצריך ליתן הלבונה על הסולת, אע"ג דבדין קידוש היה סגי שיהיה בכלי אחד, והרי משמע בברייתא דסוטה (דף י"ד ע"ב) דתניא התם דמקדשין בכל"ש ונותנים עליה שמנה ולבונתה ע"כ, והנה למ"ד מנחה אינה קדושה בלא שמן ולבונה, א"כ דקתני דמקדשה בכל"ש, וע"כ דמיירי דכבר היה שם שמן ולבונה, א"כ הא דקתני אה"כ ונתן עליה שמנה, צ"ל דהיא הבלילה שצריך לבלול השמן במנחה, אכן בנותן עליה לבונתה צ"ע למאי איירי דכבר היה שם לבונה בשעת קידוש הקומץ, וע"כ צ"ל דיש עוד דין שנותן הלבונה על המנחה, ויליף לה בגמרא שם מקרא ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה....

2. ספר טהרת הקדש

בא"ר הסוכה לדבר כסקומוץ עסקק סלכונה כולה ללד חי עכיל .
נרטיי נחומס פ' ויקרא ע"ס ונחנ עליו לזוכה פירע על
עקלחה וסול מן הס"כ שדורס כן מיתור מלח על"י עככסז נלכונה
וא"כ נלח"ס ל"ק"ע . ואף עככוסט ר"ס ה"י מ"כ"א חמר עכשעט
הקמ"ס ה"י עסקק ח"ס לזוכה ללד אחד הייכו עשוס שדדסח הס"כ
סכ"ל שחמר שחילת כתיבת סלכונה ה"י רק על עקלח סוכסח לא
חמר זה לזוכה רק לרשות סח"ל לחת סלכונה על כל סוכסח ולכן
חס לפענע"ס יס לזוכה נעקוס סל"ד לקמוץ עסקק חותה ללד חי .
וחי עכ"כ מה שסקסס רס"י כחן עסח דכתיב כל סלכונה חמר על
סוכסח ע"ז ח"ס ל"ד לחי"ד זה דנלח"ס יל סלח ה"י מ"כ"א ח
סלכונה רק על עקלחה . וק"ל :

3. הגרי"ז על מסכת מנחות דף יא ע/א

שם, בגמ' אבל מלח דבת הקרבה היא אימא תתכשר, ויש לתקור אם כשהמלח על האבר הדין הקטרה אינו אלא בהאבר המלוח אבל המלח בפנ"ע אין לו דין הקטרה, או דנימא דכשהמלח מונח על האבר אז יש גם על המלח דין הקטרה בפנ"ע ומצויים להקטיר, ונראה ראייה לזה מלשון רש"י לקמן (דף כ"א ע"ב ד"ה מאי קראה) שכתב והעלו אותם עולה אלמא דאבר עם מלחו שניהם קרויין עולה ע"כ, משמע דאחרי המליחה יש לו שם עולה בפנ"ע, וכן ראייה לזה מגמרא דזבחים (דף ק"ח ע"א) דמלח שפירש מצוה לאסוקי, ואם נימא שמלח אין לו הקטר בפנ"ע רק משום האבר שצריך למולחו, א"כ הרי יכולים ליקח מלח אחר וליתנו ע"ג האבר, ולמה ליה לאהדורי אותו מלח שפירש, הרי מוכח שהמלח יש לו דין הקטרה בפני עצמו, וכן משמע מהרמב"ם:

4. שפת אמת על מנחות דף יא/א

מהא דמקשי' ותיפוק ל' משום חציצה. משמע דהא דד"ת רובו ומקפיד בעינן היא דוקא בטבילה אבל בכל החציצות אפי' משהו חשיב חציצה מדאורייתא דאל"ה לא מקשי כלום דלטעם חסר פסול מדאורייתא. [וכ"מ בזבחים (י"ט.) ועמ"ש שם]:

5. שו"ת אבני נזר חלק יורה דעה סימן שצד

(ג) מ"מ מה שכתבתי שמצד הסברא רוב רחם ככולו. הנה במנחות (י"א ע"א) נמצא קורט לבונה פסול משום קומץ חסר. מקשה הש"ס תיפוק ל' משום חציצה. פרש"י שחוצץ בין ידו לקמח. אף שאין חציצה רק במקצת היד. ורוב ידו נוגע. צ"ל דשאני יד לקמיצה שכל היד מגביל הקומץ שזה שיעור קומץ מה שנכנס בין ג' אצבעותיו לפס ידו. ע"כ בעינן כל ידו ולא סגי ברובו. מ"מ נ"ל לפדותו בלא ברכה:

6. הגרי"ז על מסכת מנחות דף יא ע/א

כיצד קומצין א"ל כדקמצי אינשי, פירוש בכל אצבעותיו, ולקמן אמר רב פפא פשיטא לי מלא קומצו כדקמצי אינשי ע"כ, ויש לתקור מהו הפסול דלא קמץ כדקמצי אינשי, אם הוא דין הכתוב בוקמץ דצריך כך לקמוץ, או משום דלא הוי דרך עבודה ככך, ומהרמב"ם בהל' מעה"ק (פי"ג הל"ג) דכתב וז"ל כיצד קומצין מנחות הנקמצות כדרך שקומץ כל האדם ע"כ, מוכח מדבריו שזהו דין מוקמץ דצריך לקמוץ כך כדקמצי אינשי ע"כ....

7. רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יג הלכה יג

כיצד קומצין מנחות הנקמצות, כדרך שקומץ כל האדם פושט אצבעותיו על פס ידו וקומץ, קמץ בראשי אצבעותיו או מן הצדדין לא יקטיר ואם הקטיר הורצה, ואם הוסיף בקומץ כגון שהרחיק אצבעותיו וקמץ הרי זה פסול.

8. כסף משנה הלכות מעשה הקרבנות פרק יג הלכה יג

כיצד קומצין מנחות הנקמצות כדרך שקומץ כל האדם פושט אצבעותיו על פס ידו וקומץ. כך היא הגירסא הנכונה בספרי רבינו והדין בפ"ק דמנחות (דף י"א) מלא קומצו כדקמצי אינשי ופירש"י כדקמצי אינשי מכניס צדי אצבעותיו ודוחק בקמח והקמח נכנס בתוך ידו ושנינו שם במשנה כיצד הוא עושה פושט את אצבעותיו על פס ידו ובגמרא אמר ליה אב"י לרבא כיצד קומצין אמר ליה

כדקמצי אינשי איתביה וכו' זו קמיצה. ופירש"י ממנה מתחיל הקומץ מאותה אצבע שאצל הקטנה. אלא להשוות כלומר קומץ מלא היד כדי שלא יהא חסר ואח"כ מוחק באצבע קטנה מלמטה. היכי עביד וכו' אמר רב חופה שלשה אצבעותיו עד פס ידו וקומץ וכו' בקומצו אי בקומצו יכול בראשי אצבעותיו ת"ל מלא קומצו הא כיצד חופה שלש אצבעותיו על פס ידו וקומץ. במחבת ובמרחשת מוחק בגודלו מלמעלה ובאצבעו קטנה מלמטה וזו (אחת) מעבודות הקשות שבמקדש. ופירש"י כי אמרין דכלהו אצבעות בעינין לקמיצה להשוות דאם יוציא קמח למטה מן הקומץ מוחקו ומשויהו באצבע קטנה שלא יהא מבורץ וכן מלמעלה בגודל. היכי עביד אמתניא מהדר דקתני זו קמיצה דממנה מתחיל הקומץ. ת"ל בקומצו והרים ממנה בקומצו בראשי אצבעותיו מעט שלא יגיע עד פס ידו. במחבת ומרחשת דמעשיהם אפויים וכו' פותחן וקומץ הילכך א"א לפותחן דקות כ"כ וכשהוא קומץ יוצאות חוץ למקומם הילכך מוחק בגודלו מלמעלה ובאצבע קטנה מלמטה. עבודה קשה שבמקדש דבוקשי גדול הוא משוה שלא יהא לא חסר ולא יתר עכ"ל.

וכתב הר"י קורקוס ז"ל יש לתמוה על רבינו שלא כתב ג' אצבעות וכתב כאשר קומץ אדם כי לא נתבאר בגמרא כוונת לשון זה והוא הפך מסקנת הגמרא גם יש לתמוה למה לא כתב **שזו מעבודות הקשות שבמקדש** וראיתי שכתב בפרוש המשנה האמת בסדר הקמיצה והוא מה שלמדנו מהגמרא מה שאמר מלא קמצו כדקמצי אינשי ונדחו דברי האומר שהוא מהעבודות הקשות עכ"ל. **נראה שסמך על מה שאמר רב פפא בתר הכי פשיטא לי כדקמצי אינשי וחולק על מ"ש בשלש אצבעות לבד ושמוחק ושיש בה קושי.** ומ"מ איני יודע איך יחלוק רב פפא על הברייתא ואיך נפסוק כרב פפא הפך הברייתא עכ"ל. ואני אומר שאפשר לומר דכיון דחזינן דר"פ דבתרא אמר פשיטא לי כדקמצי אינשי ממילא משמע דאיהו ידע דהאי מתניא משבשתא היא ולא מיתניא בי ר' חייא ור' אושעיא...

9. לחם משנה הלכות מעשה הקרבנות פרק יג הלכה יג

כיצד קומצין מנחות הנקמצות וכו'. הרב בעל כ"מ ז"ל תירץ במה שדחה רב פפא ברייתא דחופה בג' אצבעות משום דידע דלא מיתניא בי ר' חייא ור' אושעיא ועדיין קשה מנא ליה לרבינו דהא רב פפא וכו' היכי דתירצו לעיל מה שאמר רבא כדקמצי אינשי דהיינו להשוות אמאי לא נתרץ כן דברי ר"פ ולא יחלוק על הברייתא. לכך נראה לומר דרבינו ז"ל אינו מפרש אלא להשוות כדפירש"י ז"ל דמתרץ כדקמצי אינשי דאמר רבא הוי להשוות דודאי לשון כדקמצי אינשי כל האצבעות משמע אלא מפרש רבינו ז"ל דהדר ביה ממאי דקאמר כדקמצי אינשי וה"ק לא תימא כדקמצי אינשי אלא להשוות דוקא וכיון שהוא מפרש כן כשראה אח"כ שר"פ חזר לומר כדקמצי אינשי פירש ודאי דר"פ ידע דברייתא משבשתא היא וכדפירש הרב בעל כ"מ ז"ל:

10. מלבי"ם ויקרא פרשת ויקרא (מקטע א)

קה (הערה) מ"ש חופה את פס ידו משמע כל היד וזה סותר למ"ש ביומא דרק חופה ג' אצבעותיו, והק"א כתב שמכאן יש סיעתא להרמב"ם שכתב שקומץ בכל היד. וא"כ יקשה על הגמ' מברייתא דפה. ומה זה שסיים במחבת ובמרחשת דוקא. ומז"ש מוחק בגודלו וזה הפך ממ"ש חופה פס ידו. ודברי הגמ' ביומא שסיים רב פפא מלא קומצו כדקמצי אינשי הפך רב וברייתא דשם תמוה: וקמץ מלא קומצו. הנה במנחת סולת וכן במנחת חוטא (ויקרא ה יב) אמר וקמץ מלא קמצו, ובתורת המנחה (בפ' צו) אמר והרים ממנו בקומצו. והנה רש"י כתב חופה שלשה אצבעותיו על פס ידו וקומץ, והרמב"ם (פי"ג מה' מעה"ק הי"ג) כתב פושט אצבעותיו על פס ידו, וכפי המבואר מפשטות דברי הספרא שרק במחבת ובמרחשת חופה את פס ידו ומוחק בגודלו ובאצבעו, לא במנחת הסולת כי באמת הקמיצה הוא כדקמצי אינשי בכל פס ידו, רק שבמחבת ומרחשת שהם מנחות האפיות שקומץ אחר האפיה, הפתיתין יוצאים מן פס היד ובזה הקומץ פסול, בהם מוכרח להשוות ולמוחק בגודלו ובאצבעו, וז"ש במחבת ומרחשת מוחק בגודלו, דוקא במחבת ומרחשת לא במנחת סולת, וכ"כ הרע"ב (פ"א דמנחות מ"ב) שרק במנחות האפיות היה מוחק לא במנחת סולת, והרדב"ז בתשובה (ח"ב ס' תשי"ב) פי' כן גם לדעת הרמב"ם. ולכן במנחת סולת וכן במנחת חוטא כתב מלא קומצו, כי בהם הי' קומץ מלא היד, ובפ' צו ששם מדבר מכל המנחות שרובם אפיות אמר והרים בקומצו, כי במנחות האפיות לא יכול לקמץ מלא קומץ שאז יהי' מבורץ, וצריך למחוק בגודל ובאצבע והיה רק בקומצו. ובזה תבין דברי הגמ' במנחות (דף יא) א"ל אביי לרבא כיצד קומצין, א"ל כדקמצי אינשי, איתבי' זה זרת וזה קמיצה, אלא להשוות. היכי עביד, אמר רב חופה ג' אצבעותיו וקומץ, תנ"ה מלא קומצו יכול מבורץ ת"ל בקומצו, אי בקומצו יכול בראשי אצבעותיו ת"ל מלא קומצו, הא כיצד חופה ג' אצבעותיו על פס ידו וקומץ, במחבת ומרחשת מוחק בגודלו מלמעלה ובאצבעו קטנה למטה וזו היא עבודה קשה שבמקדש, א"ר פפא פשיטא לי מלא קומצו כדקמצי אינשי. וכבר תמה הכ"מ דאך פליג רב פפא על רב ועל ברייתא, ולמה שכתבתי הנה הקומץ הוא באמת כדקמצי אינשי שהוא מלא היד, וביאר רבא שמ"ש זה זרת וזה קמיצה הוא להשוות, ר"ל במנחות האפיות שהפתיתין בורצין חוץ מהיד וצריך להשוות אז ימוחק בגודל ובקומץ. ועל זה פי' רב חופה ג' אצבעותיו וקומץ, ר"ל במקום שצריך להשוות, והביא הברייתא דספרא שבמחבת ומרחשת מוחק בגודלו ובאצבעו, ועתה ברב פפא לבאר הדבר, שזה רק במחבת ומרחשת שלכן כתיב בהם והרים ממנו בקומצו, כי במ צריך להשוות וא"ל לקמץ מלא קומצו, אבל מלא קומצו כדקמצי אינשי, ר"ל מנחת סולת שכתוב וקמץ מלא קומצו, צריך לקמץ מלא היד כדקמצי אינשי כי א"צ להשוות. (ויותר נראה שיש לגרוס בברייתא המובא בגמ' (מנחות דף יא יומא דף מז ע"ב) חופה אצבעותיו על פס ידו, כמו שהיא בספרא (ולמוחק מלת שלש), ופי' שבמנחת סולת חופה אצבעותיו על פס ידו, ובמחבת ובמרחשת בהם מוחק בגודלו, ובזה נבין השינוי שבמנחת סולת ובמנחת חוטא וכן במנחת סוטה (מדבר ה' כו) כתיב וקמץ ובמנחת מרחשת ובפ' צו כתיב והרים, כי מנחת סולת וחוטא וסוטה שהיה של קמח הי' קומץ מלא היד ויצדק וקמץ שהונח בעצם על שממלא ידו, לא כן במנחות האפיות שנו' בפ' צו וכן מנחת מרחשת לא יכול לכתוב וקמץ כי הי' רק בג' אצבעותיו לכן כתוב והרים. בזה נבין מה שדרש בספרא (הובא ביומא דף מז ומנחות דף יט ב') ממ"ש והרים ממנו בקומצו שלא יעשה כלי למדת קומצו, והלא זה צריך לדרשה שלא יהיה מבורץ, אך אחר שבמנחות האפיות אינו לוקח מלא קומצו משום דאז יהיה מבורץ ולכן מוחק באצבעו ולמה לא ימוחק בכלי או בידו האחרת, וע"כ שצריך לעשות הכל בקומצו בלי אמצעי, וכ"ש שלא יעשה כלי למדת קומצו, וז"ש התוס' שם דתרת שמעית מינה:

11. תוספות מסכת יומא דף מט עמוד ב

והאיכא קמיצה - ומה שמקשה ר"י דבפ' קמא דמנחות (דף יא.) אמרין גבי מנחת מאפה ומחבת ומרחשת זו היא עבודה קשה שבמקדש ובפרק כל המנחות באות מצה (שם דף נד.) אמרין אין לך שקשה לקמיצה יותר ממנחת חוטא נראה לי דהנך ג' דקא חשיב הכא עבודות קשות הם לכהן לעשות שיש בהן צער מליקה למלוק בצפורנו לחתוך המפרקת וכן קמיצה דמנחת מאפה שיש לו צער לכהן למחוק בגודלו מלמעלה ובאצבע קטנה מלמטה ולהשוות דבר קשה וכן בחפינה כדמפרש שנוטל הבזך בשיניו ועוד מפרש לקמן שהיה צריך לזוהר מאד שלא יכוה מחום הגחלים אבל גבי מנחת חוטא לא קאמר אין לך עבודה קשה יותר ממנחת חוטא אלא קשה לקמיצה קאמר לפי שאין מגובלת אין יכול להשוות בשעת קמיצה אבל צער אין לו.

12. שטמ"ק אות כט

13. שו"ת אבני נזר חלק אורח חיים סימן תלג

ה) ואשר הביא ראי' מהניח כלי שרת בתוך כלי שרת וקיבל בו הדם דמין במינו אינו חוצץ [יומא נח ע"א] אף דהתם צריך נגיעה ממש והפסק אויר פוסל כמו בנכנס לו רוח בתוך בגדו [זבחים יט ע"א]. ועוד קל וחומר. במחילת כבוד תורתו אישתמיטת' ש"ס ערוך בזבחים (דף כ"ה ע"ב) נפחתו שולי מזרק קודם שהגיע הדם לאויר כלי מהו אויר שאין סופו לנוח כמונח דמי או לא. ופירש רש"י כגון זה שמתחילה הי' עומד ליפחת שולי מזרק, אבל אם נפחתו לאחר שהגיע לאויר כלי לא מבעיא דמשנכנס לתוכו הוי קבלה. עד כאן. הנה מפורש דאין צריך ליגע כלל. ומעודי קשה לי הא דמנחות (דף י"א ע"א) דבקי' לקומץ בדפני' דמנא וכו' עיין שם, מה מבעיא לי' הא נתינה בכלי במקום קבלת הדם, וכשם שקבלת הדם די באויר כך הקומץ. ובאמת הרמב"ם [פסוה"מ פי"א הכ"ה] מפרש שם דלאו לענין הכלי שמקדש בו. אך לפירוש רש"י צריך עיון למה ישתנה הקומץ מדם. מכל מקום בדם מפורש בזבחים דאין צריך ליגע. וניחא הא דהניח מזרק בתוך מזרק וקיבל בו את הדם:

14. ספר מנחת חינוך - מצוה קטז - אות ד

[ד] וכל המנחות הנ"ל אין פחותה כל אחת מעשרון סולת ולוג שמן, ואם מתנדב הרבה עשרונים בכלי אחד נותן לוג שמן לכל אחד מהעשרונים. וכל עשרון צריך לבונה, והשיעור קומץ לבונה לכל (עשרון) [מנחה]:

15. ספר מקדש דוד - קדשים - סימן ח

ולדברי המנחת חינוך יש לחקור הא דאמרינן בלבונה של המנחה דקומץ בתחילה ב' קרטין בסוף היינו דבדיעבד סגי בב' קרטין במתנדב מנחה של כמה עשרונות אי סגי בדיעבד ב' קרטין לכל עשרון ועשרון וגם יש לחקור זה דהקטרת הלבונה מתרת המנחה אם כל קומץ לבונה מתיר עשרון אחד או כל הקמצים מתירים את כל העשרונים ונ"מ לענין מחשבה אם פיגל בקומץ אחד של לבונה אי חשיב חצי מתיר:

16. חזו"א ס"ס לד

ובסי' מניח קט"ז כהנ' דלבוש קומץ נגד עשרון נשולט וכו' חזו"א, דאיכ' רחוי למיכטי נס לאיכ"ד וליכטי ב' קומטים, ועוד דאין רחוי למיכטי לרבנן דודאי כפי קומץ כשהר וקומץ כה"ע דלא גרישי חזיתין משאר מנחות דבי' עשרותין כפי' ב' קומטין, וגם לא שייך למפרך דליהני ז' קומטין כיון דכך הדין לשולט קומץ לכל עשרון אלא ודאי לשולט לצידי כול קומץ בין במנחה קמטה בין בגדולה, ויכ"כ כהד"א בחוספתא במנחתין פ"ין וכו' דאמר נטיל לא אשכחן עשרון דכפי' ב' קומטין לא כפי' למעוטי ב' עשרותין אלא ר"ל מנחה אחת.

17. ספר מקדש דוד - קדשים - סימן ל

... והנה בשיעור קומץ של לבונה בעלמא במתנדב לבונה איכא פלוגתא בירושלמי שקלים (פ"ו ה"ד) אי משערינן בקומצו של כהן או בקומצו של בעלים ומשמע שם דבמנחה פשיטא דמביא בקומצו של בעלים

18. רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יא הלכה ט

ריבה שמנה ולבונתה עד שני לוגין לכל עשרון, ושני קומצי לבונה לכל מנחה כשירה, שני לוגין או שני קומצין או יתר על זה פסולה.

19. כסף משנה הלכות פסולי המוקדשין פרק יא הלכה ט

ריבה שמנה ולבונתה וכו'. שם בגמרא אמתני' דחיסר לבונתה פסולה הא יתיר [כשירה והתניא יתיר] פסולה אמר רמי בר חמא כגון שהפריש לה שני קמצים ומשמע לרבינו דכי אמר ר' אלעזר גבי ריבה שמנה כגון שהפריש לה שני לוגין שני לוגין דוקא קאמר ויגיד עליו רעו יתיר לבונתה דלא מיפסיל בפחות משני קמצים ולא כדפירש"י שכתב אהא דאמרינן ולוקמה כגון דעריב שמן דחולין וכו' ולוקמה כגון דעריב ביה פורתא שמן דחולין וכו':

20. שפת אמת על מנחות דף יא/ב

ובהאי דינא דיתיר אינו פוסל רק בב' לוגין או ב' קומצין צ"ע אי זה השיעור רק במנחה דעשרון אבל בב' עשרונות אינו פוסל רק ריבוי ד' לוגין וד' קומצין או דנימא דכל דריבה לוג יותר על השיעור פוסל. ומלשון הרמב"ם נראה כמ"ש בראשונה דכל עשרון בעי ריבוי לוג ועיי"ש: